

jaargang 12 nummer 3
INHOUD

Voorjaarskamp Ameland 1985	87
Verslag ochtendwandeling Maasheggen	90
Een onderzoek (uit DLN jrg. 1917)	92
Rivierentellingen feb.-april 1984	93
De broedvogels van de Bergerheide, Gemeenteheide en het Meeuwenven 1985	99
Voor U gelezen	113

AGENDA

- 4 sept. 20.00 Ledenvergadering
zaal N5 Wiskunde en Natuurwet.
Nijmegen
- november lezing georganiseerd door de
KNNV, ook toegankelijk voor
VWG-leden
Nadere details in volgende
Mourik

WERKGROEP LAND VAN CUYK

- 24 aug. Ooypolder
7.00 uur busstation Grave
- 11 sept. bijeenkomst van Van Schipstal,
Tongelaer 20, Mill 20.00 uur

DE MOURIK

VOGELWERKGROEP RIJK - VAN - NIJMEGEN eo.

jaargang 12 nummer 3

1986

-DE MOURIK

Blad van de Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken.

Redactie

Johan Thissen, Hobbemaweg 118, 6562 CW Groesbeek, tel. 08891-5852;
Edward Jans, Schaarweg 13, 5438 AJ Gassel, tel. 08860-75833.

Lay-out

Dik Heg

-Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken.**Werkgebied**

Rijk van Nijmegen, Overbetuwe ten zuiden van de Linge en ten oosten van de RW 75,
Duffelt , Salmorth , Reichswald , de Kop van Limburg, Land van
Cuyk, Land van Maas en Waal

Bestuur

Voorzitter: Laurens Rietveld, tel. 080-227925;
Secretaris: Gerard Schreurs, van Goorstraat 63, 6512 EC Nijmegen, tel. 080-238045;
Adres secretariaat/Penningmeester: Louis Geraets, Burg. van Raaystraat 27,
5437 BC Beers, tel. 08850-20263.

Werkgroepen

Archief: Peter Brouwer, Pater Brugmanstraat 49, 6522 EH Nijmegen, tel. 080-220618.
Excursies: Laurens Rietveld, tel. 080-227925.
Kunstmatige nestgelegenheid: Wim Schurink, Marialaan 39, 6541 RB Nijmegen,
tel. 080-773551.

Rivierentellingen: Jan van der Brugge, Zonstraat 7, 6543 VM Nijmegen,
tel. 080-780040.

Roofvogeltellingen: Gerard Müskens, Papenbergseweg 25, 6585 KV Mook,
tel. 08896-1767.

Vogelkursussen: Johan Thissen, Hobbemaweg 118, 6562 CW Groesbeek,
tel. 08891-5852.

Asyls

N. Ebben, Heerstraat 18, 5435 PC St. Agatha, tel. 08850-12378.

H. Huilmand, Rijkstraatweg 303, 6573 CX Beek-Ubergen, tel. 08895-3376 (alleen
roofvogels en uilen).

B. Jansen, Weg door Jonkerbos 5, 6532 SV Nijmegen, tel. 080-551439.

M. Reijnders, Heyenseweg 51, 6591 HB Gennep, tel. 08851-11906.

J. van der Vaart, Jozef Israëlsstraat 15, 6521 MS Nijmegen, tel. 080-2334470.

Contributie

Werkende leden	f 10,--
Sympatiserenden	f 15,--
Jeugdleden tot 18	f 5,--
Gezinsleden	f 2,50

GIRONUMMER 4463052 t.n.v. VWG Rijk van Nijmegen e.o. te Beers.

Overname van (gedeelten) van artikelen of van illustraties is uitsluitend toegestaan met bronvermelding en schriftelijke toestemming van de auteur. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikel. Publicatie van artikelen, meningen etc. behoeft niet te betekenen dat de daarin vermelde meningen, conclusies etc. het inzicht van de redactie weergeven.

VAN DE BESTUURSTAFEL**LEDENVERGADERING**

Donderdag 4 september 1986

20.00 uur in zaal N(5?) van Wiskunde en
Natuurwetenschappen aan de Heyendaalseweg
Nijmegen

AGENDA

1. Opening en definitieve vaststelling van de agenda
2. Notulen van de vorige vergadering (zie Mourik jrg. 12 nr. 2)
3. Mededelingen van het bestuur en bestuursverkiezing
Aftredend en herkiesbaar: Louis Geraets en Laurens Rietveld
Aftredend en : Dick Visser
4. Verslag broedvogelinventarisaties
5. Rivierentellingen
6. Bekentellingen
7. Ledenavonden
8. Besteding geld Ooy-avifauna
9. Trektellingen ?
10. Rondvraag en sluiting

LEDENMUTATIES

Nieuwe leden: T. van de Berg, van Steenhuisstraat 40, 5841 AJ Oploo
K. van Nugteren, Blekershof 9, 6573 WS Beek
L. van de Mosselaar, Stikke Hezelstraat 11, 6511 JV Nijmegen
Adreswijzigingen: M. Neuhaus, Plutostraat 64, 6543 WR Nijmegen
M. Verschuren, Boterdijk 4a, 6581 AA Malden

AKTIVITEITEN**ROOBBORSTTAPUIT**

Gelieve alle territoria van deze in het cultuurlandschap zo catastrofaal afgenomen soort aan Peter Brouwer door te geven.

TREKTELLINGEN

De teldata van de Landelijke Werkgroep Vogeltrektellingen zijn begonnen op 16 augustus (zaterdag). Vanaf deze datum vinden ze plaats om de twee weken. Aanvang een half uur vóór zonsopgang, doorgaan tot minstens twee uur na zonsopkomst.
Inlichtingen bij ondergetekende.

Leon Engels, Schubertstraat 12, Groesbeek, 08891-3401

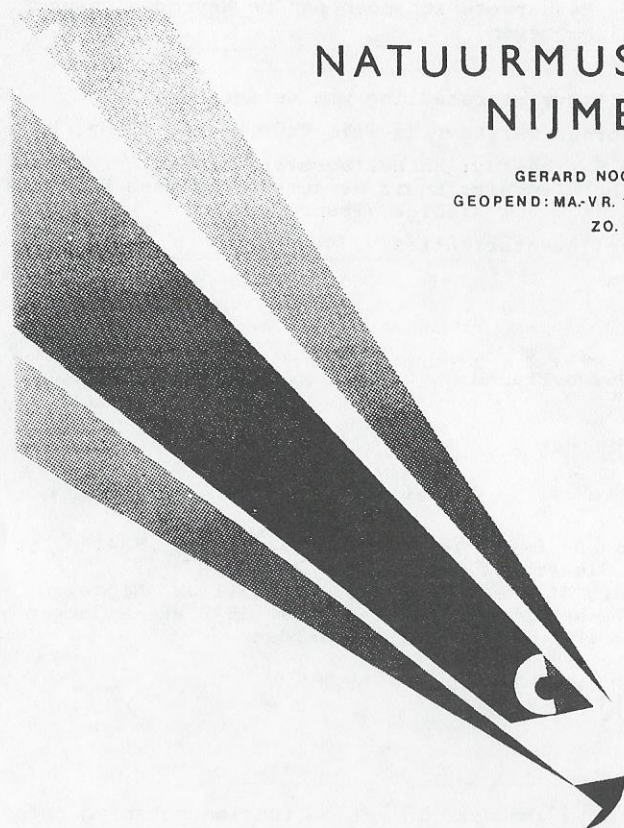
ROOFVOGELTENTONSTELLING

De roofvogeltentoonstelling in het Natuurmuseum Nijmegen is verlengd. Dit mag je toch niet missen!
Tot 15 september nog te bezichtigen.

NATUURMUSEUM NIJMEGEN

GERARD NOODTSTRAAT 21.
GEOPEND: MA.-V.R. 10.30u.-17.00u.
ZO. 13.00u.-17.00u.

ROOFVOGELS

VOORJAARSKAMP AMELAND 1985

Vrijdag 26-4. Holwerd, dat was het puntje waar alle trekvogels uit het zuiden bijeenkwamen. 15 Vogels sterk. O.l.v. Moeder Gans Laurens wist ieder zich een plaatsje op het bovendeck van de "Prin-ses Anna" te bemachtigen. Slecht weer, regen, sneeuw en veel wind was voorspeld en helaas bleek nu deze voorspelling wel uit te komen. Desalniettemin werden vanaf de "Anna" de eerste soorten waargenomen. Middelste Zaagbekken, Rosse Grutto's, Regenwulpen werden snel genoteerd door ijverige zich ietwat moeilijk voortbewegende vingers (het was winderig en koud). Eenmaal op Ameland aangekomen werden na een bustochtje (2 strippen) fietsen gehuurd, die ons allemaal bevalen hebben. 's Avonds werden al snel de plannen gemaakt voor de eerste verkennende fiets/looptochten. Al leken deze plannen enigszins run doorkruist te worden door enige jongelui die de slaap maar niet konden vatten. 's Morgens vroeg (5.30) was iedereen toch op. We splitsten ons op. Ons groepje maakte een wandeling door de duinen, die begroeid waren met lage struiken en hier en daar wat bosjes). Blauwe Kieken werden snel gewoon evenals Tureluurs, Grutto's, Schol-eksters, Bergeenden enz.. We ontdekten Beflijsters - 1 paar -, Barmsijsjes - 4 paar - en een Bokje (korte snavel, zwijgzaam en een donkere staart). Ook vele Rotganzen en 5 Oeverpiepers. 's Middags maakten we een fietstocht over de dijk langs de Waddenzee. Een vreselijk harde wind bemoeilijkte het fietsen waardoor de aandacht gedeeltelijk werd afgeleid. In een weiland foerageerden enkele honderden Goudplevieren. In een haventje langs deze dijk werden op een drooggevallen stukje wad Steenlopers, 1 paar Strandplevieren, 2 Kanoetstrandlopers waargenomen. Verder fietsend ontdekten we op zee nog 2 Brilduikers, 2 Grote Sterns, 1 Grote Zeeëend en enige Toppereenden.

De terugweg (wind mee) voerde ons langs een soort rietgebied (gras en riet) waar een Velduil werd gezien (waarvan er nog vele volgden).

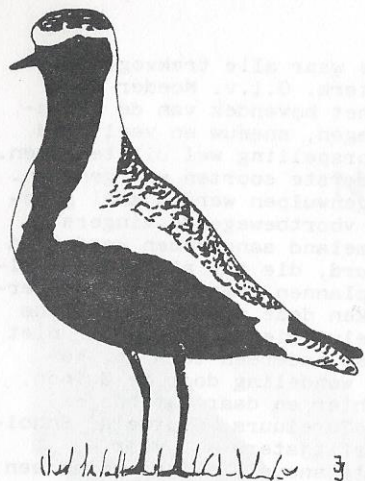
Eenmaal thuis werden we ont-haald op spaghetti met saus. Na het eten lagen we vrij snel op bed omdat de wind toch wel een beetje in onze benen was geslagen. Daarom ver-liep de nacht (op 1 à 2 uitzonderingen na) rustig.

De volgende morgen waren we van plan een trektelling te houden. Ondanks het goede weer (alleen een krachtige wind) werd aan de Noordzeekust vrijwel geen trek waarge-nomen. Wederom splitsten we ons op. Een groepje gin naar het Oerd, een prachtig natuurreservaat in de duinen. Vele Blauwe en Bruine Kieken en Tapuiten kwamen we tegen. Op een uitkijkpost op de kust voor de Waddenzee waar we het gehele wad konden overzien zijn we vrij lang bezig geweest met het determineren van stelt-lopertjes (vele duizenden).

nog niet arop,
Mark ?

dmg '85

Zonder telescoop echter zijn veel vogels niet te herkennen. We konden ons hart ophalen want het hoogwater kwam uit de verte op en dreef de steltlopers in onze richting. Een langgerekte groep van \pm 40 vogels bleken Kanoeten te zijn, verder 1 Drieteenstrandloper. Het verdere beeld werd gevuld door vele Zilverplevieren (\pm 200), Bonte Strandlopers (\pm 8000), Scholeksters, Eidereenden (een prachtige eend is het mannetje) en Rosse Grutto's. 't Oerd wordt 24 uur per etmaal bewaakt door verschillende instanties. Dit prachtige gebied is nu nog toegankelijk voor het publiek. Het zal mij niet verbazen als dit over een jaar gesloten is. Het is een plaats waar vele vogels broeden.

Maandag 29-4: weer een trektelling; gewapend met \pm 10 verrekijkers en 2 telescopen waren (eigenlijk alleen de telescopen) we goed voor een paar Jan van Genten, Roodkeelduikers en Zwarte Zeeëenden. Vandaar dat sommigen (zonder telescoop) hun toevlucht elders zochten. In een bos hoorden en zagen wij (2 man) een Zwarte Specht (een spectaculaire waarneming op Ameland). In een beekje (hoe kan het anders) zagen we twee Witgatjes. Met een ander groepje vervolgden we onze weg naar de uiterste westpunt van Ameland (\pm 25 km lang). Onderweg Velduilen (3 à 4 paar), Beflijsters, Rotganzen, Dwergmeeuwen, Smienten en Krakendjes.

's Avonds gingen we nog een keer naar 't Oerd (Velduilen en kijken). We kwamen daar een beheerder tegen, die een verhaal vertelde over albino Scholeksters en dat er een Grauwe Klauwier in zijn tuin broedde.

De volgende morgen hadden we nog maar even tijd. We zijn met 4 man nog een keer naar het Oerd geweest. Een nachtegaal zingend, een paar Velduilen en een Sprinkhaanrietzanger namen we waar in de duinen. Een voettocht over 't Slenk (een drassige weide met kreekjes) waarbij we \pm 50 Kluten erg, ooi konden bekijken. Op de uitkijkpost zagen we nog vele Drieteentjes, Rosse Grutto's en Zilverplevieren, we hoorden een Bosrietzanger en Grote Sterns. Op de terugweg kwamen we langs een niets vermoedende Rotgans (\pm 5 m). Na veel gelachen te hebben (waarom weet ik ook niet) kwamen we "thuis" waar we onze spullen paken, de fiets inleverden en huiswaarts keerden.

Als je er komt sta je echt versteld van de vogelrijkdom van dat eilandje, wat een kleine 30 km lang is en nog geen 10 km breed. Ik denk dat iedereen het er naar zijn zin heeft gehad en dat een dergelijke excursie wederom voor herhaling vatbaar is.

Wouter Hesens

Aan dit verslag van Wouter zou ik nog het volgende willen toevoegen, want uiteraard bleven de andere waarnemers (ondanks het weer) ook niet stil zitten. Wat te denken van een overvliegende Roerdomp? Of 2 Lepelaars op 50 m voorbij trekkend? Een albino Wulp, die voor veel consternatie zorgde? En de Waterrallen, een Houtsnip, een late Kolgans, Drieteenmeeuwen? Het is voor te stellen hoe dicht Barmsijsjes

en Tapuiten de Ameland-gangers naderden want er werd van beide soorten een gerind exemplaar gezien. Al met al is er ongelooflijk veel gezien. Bedankt Laurens en de andere "moederganzen" voor het fantastische lange weekeinde.

Hieronder volgt een soortenlijst. De letters achter elke soort geven het aantal waargenomen exemplaren waar volgens de SOVON-code. In enkele gevallen kon het exacte aantal gegeven worden.

P.S. "Na veel gelachen te hebben" slaat op Wouter: een slenk bleek te breed voor hem

Dik Heg

A = 1	C = 11-100	E = 1001-10.000
B = 2-10	D = 101-1000	
1. Roodkeelduiker B	47. Kemphaan B	93. Tapuit C
2. Parelduiker B	48. Rokje A	94. Beflijster D(!)
3. Dodaars A	49. Watersnip B	95. Merel C
4. Aalscholver B	50. Houtsnip A	96. Kramsvogel C
5. Roerdomp B	51. Grutto D	97. Zanglijster C
6. Blauwe Reiger A	52. Rosse Grutto E	98. Koperwiek C
7. Lepelaar 2	53. Regenwulp C	99. Grote Lijster B
8. Kolgans A	54. Wulp D	100. Sprinkhaanrietz. B
9. Brandgans A	55. Zwarte Ruiter C	101. Rietzanger B
10. Rotgans E	56. Tureluur D	102. Bosrietzanger B
11. Bergeend D	57. Groenpootruter B	103. Kleine karekiet B
12. Smient D	58. Witgatje C	104. Braamsluiper B
13. Krakeend C	59. Steenloper D	105. Grasmus B
14. Wintertaling C	60. Kleine Jager 2	106. Tjiftjaf C
15. Wilde Eend D	61. Dwergmeeuw B	107. Fitis D
16. Pijlstaart B	62. Kermeeuw E	108. Goudhaantje B
17. Slobeend C	63. Stormmeeuw D	109. Vuurgoudhaantje B
18. Tafeleend B	64. Zilvermeeuw D	110. Grauwe vliegenv. A
19. Kuifeend B	65. Kleine Mantelme. C	111. Bonte vliegenv. 5
20. Toppereend B	66. Grote Mantelme. C	112. Staartmees B
21. Eidereend E	67. Grote Stern C	113. Matkop B
22. Zwarte Zeeëend E	68. Vidsdief C	114. Zwarte mees B
23. Grote Zeeëend C	69. Noordse Stern C	115. Pimpelmees C
24. Brilduiker B	70. Holenduif C	116. Koolmees C
25. Middelste Zaagb. C	71. Houtduif C	117. Boomkruiper B
26. Wespeneend A	72. Turkse Tortel B	118. Grauwe klauwier B
27. Bruine Kiekend. B	73. Koekoek B	119. Klapekster A
28. Blauwe Kiekend. C	74. Ransuil 2	120. Vlaamse gaai B
29. Havik 2	75. Velduil C	121. Ekster C
30. Sperwer B	76. Zwarte Specht A	122. Kauw C
31. Buizerd A	77. Veldleeuwerik C	123. Zwarte kraai C
32. Torenavalk B	78. Boerenwaluw C	124. Spreeuw D
33. Fazant C	79. Boompieper B	125. Huismus C
34. Waterral B	80. Graspieper D	126. Ringmus B
35. Waterhoen C	81. Oeverpieper 5	127. Vink C
36. Meerkooet C	82. Gele kwikstaart C	128. Keep B
37. Scholekster F	83. Engelse gele kwik C	129. Groenling C
38. Kluut D	84. Witte kwikstaart C	130. Kneu D
39. Bontbekplevier C	85. Winterkoning C	131. Barmsijs C
40. Strandplevier C	86. Heggemus C	132. Rietgors C
41. Goudplevier E	87. Roodborst C	133. Drieteenmeeuw B
42. Zilverplevier D	88. Nachtegaal B	134. Alk B
43. Kievit D	89. Zwarte Roodst. B	135. Zeekoet B
44. Kanoetstrandl. C	90. Gekraagde Roodst. B	136. Jan van Gent 33
45. Drieteenstrandl. E	91. Paapje 2	
46. Bonte Strandl. F	92. Roodborsttapuit 2	

VERSLAG OCHTENDWANDELING 13-10-1985 MAASHEGGEN

Deze wandeling voerde ons door het Maasheggengebied ten oosten van Vortum-Mullem. Zoals afgesproken verzamelden de deelnemers zich om half acht bij het veer Sambeek - Afferden. Of het geringe aantal van acht deelnemers een gevolg was van de weersomstandigheden (vrij dichte mist en koud) of dat het begintijdstip voor sommige mensen een probleem vormde is moeilijk na te gaan.

De mist die in de buurt van de Maas erg dicht was leek in eerste instantie een lastige spelbreker te gaan worden. Besloten werd om eerst de Veerweg in de richting van Vortum in te slaan, omdat verder van de rivier af de mist wel eens minder dicht zou kunnen zijn. Dit klopte inderdaad, en al voor dat we de bossen van de Bergkampen bereikten was het zicht voldoende om een verrekijker met succes te kunnen gebruiken. Tot die tijd moesten we tevreden zijn met het luisteren naar de eerste troepen overtrekkende sijsjes, graspiepers, een enkele veldleeuwrik en een sperwer die luid gekkerend van zich liet horen.

Na de bosjes van de Bergkampen werd de Veerweg verlaten en ging het linksaf langs de weilanden van de Hordonken. De weilanden waren nog bedekt met nevelsluiers waarin een aantal hazen verstoppertje leken te spelen. Bij de eerste gelegenheid werd weer een afslag naar links genomen, terug richting Maas. De mist was intussen hard bezig te verdwijnen en het zonnetje waagde het zelfs om af en toe door de nevelslierten heen te breken. De lucht werd helder en de overtrekkende vogels konden nu ook bekeken worden, voornamelijk kneutjes en koperwieken. Een heggemus liet ons vanuit een braamstruik genieten van zijn liedje, terwijl vlakbij in een meidoornstruik een aantal putters nog pronkten met hun schitterend gekleurd zomerkleed.

Om weer terug te komen op de grindweg, die langs de Maas is aangelegd, moest nog een weiland worden overgestoken. Het laatste stuk van de route voerde ons weer langs de Maas terug naar de verzamelplaats. Inmiddels was ook boven de rivier de mist vrijwel geheel verdwenen, en kon de zon mens en natuur op een aangename temperatuur brengen.

Dit laatste stuk van de route bleek achteraf het meest spectaculaire met een rietgors (zeer dichtbij op een paaltje) en een paartje eidereenden tussen de wilde eenden en meerkoeten op de rivier.

Terug op de verzamelplaats werd onder het genot van een kop koffie (van Frans) nagekaart over alles wat er gezien en gehoord was, en voorgesteld werd om ook nog even bij de sluis van Sambeek te gaan kijken.

Vlak bij de plaats waar de Sambeeksche Uitwatering uitmond in de Maas konden we nog even genieten van de nu pas goed opgang komende vogeltrek, bij een stralend blauwe lucht en volop zon.

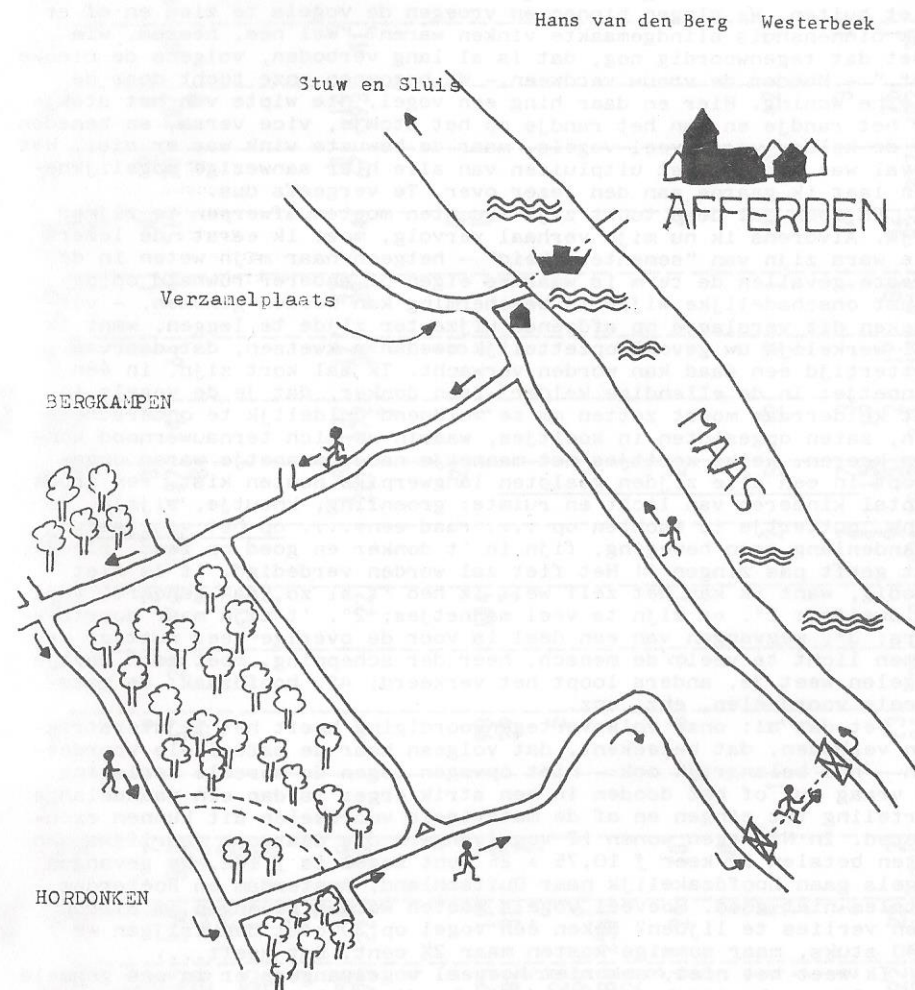
Rond elf uur werd de ochtend bijeenkomst afgesloten.

Voor de geïnteresseerden en aspirant DBA-ers volgt hier de lijst van waargenomen soorten (met dank aan Louis voor zijn aantekeningen):

putter (totaal 23 ex.)	zwarte kraai	spreeuw
koolmees	vink	houtduif
pimpelmees	roodborst	ekster
heggemus	winterkoning	graspieper
kauw	merel	stormmeeuw
kneu	koperwiek	wintertaling
rietgors	tjiftjaf	veldleeuwrik

matkop	kievit	kuifeend
huismus	wilde eend	oeverloper (2 ex.)
eidereend (2 ex.)	meerkoet	blauwe reiger
kokmeeuw		

sperwer (1 ex. roepend later 1 ex. overvliegend)
 buizerd (2 ex. zwevend boven Sambeek)
 torenvalk (1 ex. overvliegend)

MAAS

Soort	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	13R	14R	15R	16R	17R	18R	13L	14L	15L	16L	17L	18L	Totaal	
Witgat	11																				94
Turelu	21																				2
G.M.me	41																				4
K.M.me	11	11	91		21		51		11	61		71	11	21			151	221	31	97	
Zil.me	121	121	291		11				451	81	1971	861	361	51	21	11	441	1311	861	718	
Stonnm	451	291	951		141	41	151	2441	2181	341	3701	1021	1021	3401	4921	3651	6191	9031	6251	5787	
Kokmee	3681	5901									471	121			21	91	31	561	311	278	
Hol.du	871	21									641	151		1281	2601	291	461	711	2631	4284	
Houtdu	7461	17631														11	31	201	81	41	
Tu.Tor																					1
St.uil	31			331					401									201			124
Veldie				31					21												6
Graspi																					3
Wat.pi	11	21																			1
G.G.kw		11																			1
Wi.kon		41																			1
G.Lyst	1241	2701	21				21	3711	251	201	181			1311	1851	21	1451	11	41	15	
Kramsv	521	111						421	201	71	5241			41		11	41	261		1298	
Koperw	31	21	11					21	41	81	11	51		201	51	71	201	131	81	173	
Merel																					118
Roodbo	11	21						41	11	11	21			61	21	11	31	71		28	
Koolme														101	51		11	51		26	
Pimpel																					1
Matkop																					7
Stame																					3
Geelgo																					3
Rietgo																					8
Groeni	41																				4
Kneu																					28
Frater	21							181						501			21				26
Vink	351							61	221	321	71			201		91	1601	731	1761	73	
Ringmu	101	441	141	161	21		31	311	201	231	5241			21	4111	341	1761	801		540	
Spreeu								681	771	231	621	491		681	1001	591	411	1461	2771	2051	1317
Zw.kra														511	391	441	351				1327
Roek	451	311	21	81	121	31		431	561	1301	1521	301	561	181	1781	2621	341	2491	2471	301	
Kauw	41	51						91	221	251	191	111	211	211	601	231	961	301	171	1531	
Ekster																					435
Gaal																					6

Aantal soorten :77 Totaal aantal exemplaren :46919

februari 1984

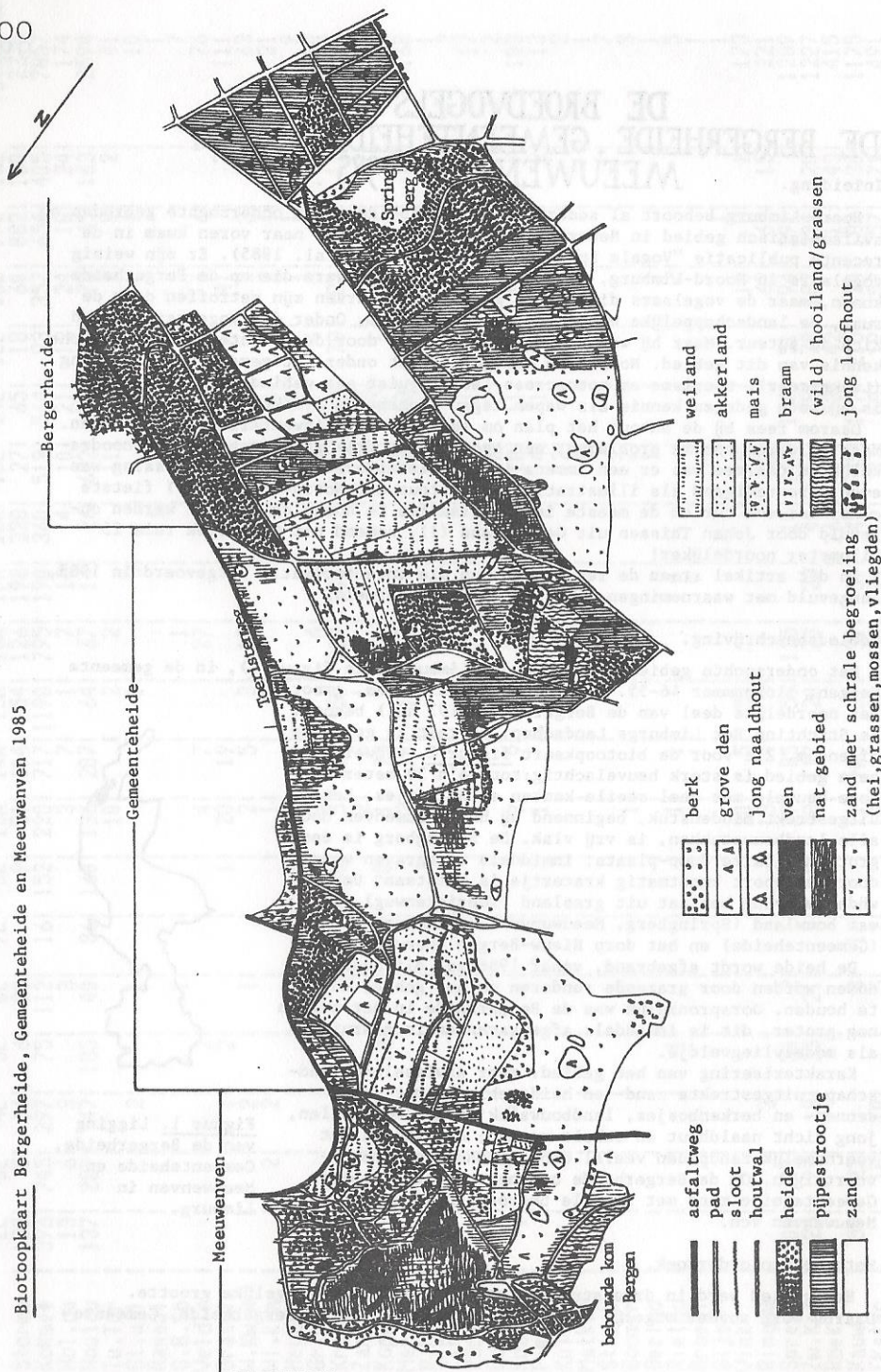
MAAS

Soort	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	13R	14R	15R	16R	17R	18R	13L	14L	15L	16L	17L	18L	Totaal	
Fuut	61	461	31	11	151	41	641		251	421	51	131	41				151				328
Dodaar																					15
Aalsch		2161																			280
B.Reig	91	71	31	11	31		21	41	21	71	21	21	31				141	11			61
W.Eend	1061	5271	3291	5141	3661	3501	7101	3271	6501	3801	4111	1351	281	21			9621	2361	7251	7711	
W.tal	3201	171	71	171	381		101	41	301	161		1541	21					341	381		841
Krakee	71	101	11																		20
Smient	711	281		61			4401														1185
Pylsta	161	71	11	71			151														58
Slobee	81	61		21								51									16
Kr.een																					1
Kuiffee	2161	751	1081	1081	871	661	111	321	1001	401	61					591		451		1287	
Tafele	701	3231	1951	1161	1601	61	601	9001	2571	141	261							3001		2554	
Briildu																					6
Eidere																					2
G.Zaag	241	161		111	171		201														97
Nonnet	221	331	11	491	401	51						11									151
Bergee	31			41																	5
Nylgan	31	21																			2
Ind.Ga																					2
Gr.Gan	121	431		401							21										146
Kolgan	20001			81				41													2012
Rie.tga	12001			701				501		271							2001	30001		4547	
Sn.gan																					2
Can.Ga																					2
Kn.Zwa	141	191	21	481	71	41	11	11	11	41	21	61				31	291	241		165	
Wi.Zwa	21																				2
Kl.Zwa	11	31		41			61														105
Zw.Zwa																					4
Buizer																					30
Sperwe																					7
Havik																					1
Torenv																					15
Patrys																					2
W.hoen																					181
Meerko	7671	1031	7301	10101	7171	5501	3371	421	25041	9261	3031	7731	2141	101	111	251	7651	7951	2671	11731	
Kievit	1281	171		1131	651	661	181	321	291	301			1421				1771		301		847
W.snip																					11
Grutto	51																				18

Soort	WAAAL										MAAS										Totaal
	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	13R	14R	15R	16R	17R	18R	13L	14L	15L	16L	17L	18L		
Kempha	11					4															
G.M.me		4	1	4					2	22							4	6	7		
Zil.me	119	114	30	45	22			158	82	105	32	95				127	312	190			
Storrm	159	375	689	640	413	525		747	813	933	528	883				550	1371	1039			
Kotmee		6	4					5	3	2		2				18	16	19			
Hol.du	65	176		20	3			29	62	5	3					31	117	89			
Houtdu		12						3	20	50	3					18	45	4			
Tu.Tor											1										
St.uil			1																		
G.B.Sp																					
VelTale	1	9						28								1					
Graspi										5											
W.Kwik										2											
Wi.Kon																					
Heggem																					
Gr.Lys																					
Zangly	11	84	88					256	352	1195	234	34				751	438	199			
Kransv		5						8	1	5						1					
Koperw	1	10						3	18	3	4	3				11	8	3			
Mere								1	1												
Roodbo								4	12	6	3					5	4	10			
Koolme											1										
Pimpel																					
Matkop																					
St.me																					
Boomkr																					
Rietgo																					
Groenl																					
Kneu																					
Vink																					
Keep																					
Ringmu																					
Spreeu	250	18	350		23			20	225	3045	1343	389				64	26	60			
Zw.Kra	14	59	26	28	22	11	12	21	38	44	17	21				64	26	60			
Bo.Kra																87	118	125			
Roek																					
Kauw	43	7	1	12				6	24							4	10				
Ekster		17	23		8			28	49	92	20	8				61	98	27			
Gaai		1						11	21	32	37	14	12			39	40	25			
Totaal																					

Aantal soorten :78 Totaal aantal exemplaren :59656

Soort	WAAAL										MAAS										Totaal
	2L	3L	4L	5L	6L	7L	8L	13R	14R	15R	16R	17R	18R	13L	14L	15L	16L	17L	18L		
Fuut	55	68	9		1	4	28	5	30	17	4	12	4				6		6		
Dodaar																					
Aalisch	10																				
B.Reig	7	8	15		20	3	11		3	5	2	1					1	20			
W.Leend	31	95	306		15	3	2		77	30	7	10	28				3	4			
W.tal	62	53	98		25	3	57	347	3	8							57	7	32		
Krakee	8	9	2																		
Smient	788	91	102		10																
Pyista	8		2		11				2												
Stobee	12	2	2		4																
Kuifee	58	63	6		2				86	78	75						42	7	59		
Tafele	1	12	8		2	1				6							6		1		
Briddu																					
Eidere																					
G.Zaaq	40	37	35	1	66				114	46	24	5	2	500	32		7				
Nonnet	64	12	20		53				2	78	75			115	2						
Bergee	26	4			2																
Nylgan					3																
Gr.Gan	10	23																			
Sn.Gan																					
Can.Ga					4						4										
Kn.Zwa	13	8			18																
Kl.Zwa																					
Zw.Zwa																					
Buizer	1	3	1			1			1		2						4				
Sperwe																					
Torenv	4	4								1	3	3									
Patrys																					
W.hoen																					
Meerko	564	1059	681		497	43	867	412	879	98	677	180	170	456	348	93	412	276	46		
Sch.ek	6	6			15			2	3												
Kievit	1601	344	140	465	22	35	360	198	259	122	256	35	160	133	145	155	762	574	90		
Goudpl	100																				
W.snip					2						6	1					2				
Wuip	332	80							16	9	6	30	2	5	1						
Gruutto						3															
Turelu	24	9	12	43	16																
G.M.me		1	1																		
Zil.me	6	2																			
Totaal																					

heide en Meeuwenven aangehouden. Het noordelijke stukje van de Gemeenteheide werd met het Meeuwenven geïnventariseerd, in de tabellen staan die gegevens ook bij het Meeuwenven. Overigens wordt het hele gebied boven het pad langs het uitgestrekte ven in de Bergerheide op kaarten ook bij de Gemeenteheide gerekend. In het spraakgebruik wordt dit deel (zoals aangegeven op figuur 2) Bergerheide genoemd, vaak ook nog het zuidelijke deel van de Gemeenteheide (heidegebied, niet op figuur 2).

Er werd geïnventariseerd door Dik Heg en Johan Thissen volgens de richtlijnen van het handboek "Vogelinventarisatie" (Hustings et.al. 1985) in 1985 met de uitgebreide territoriumkartering. Zie voor de bezoekdata etc. tabel 1.

Bergerheide

datum	tijd	waarnemers	soort bezoek
23-3	6.00-9.00	D.Heg	ochtend
17-4	5.30-9.30	D.Heg	ochtend
3-5	4.00-6.30	J.Thissen	ochtend
9-5	4.00-6.30	J.Thissen	ochtend
15-5	2.00-3.00	D.Heg	nacht
	4.30-5.00		
17-5	5.10-8.45	D.Heg	ochtend
26-5	2.50-8.30	D.Heg, E.Jans	ochtend & nacht
7-6	4.30-7.30	J.Thissen	ochtend
7-7	3.15-8.00	D.Heg, W.Verpoort, J.Builtjes	ochtend & nacht
totaal 30 uur 40 min.			totaal 8 ochtend- en 2 nachtbezoeken

aanvullingen: 24-3, 15-4, 12-4, 16-4.

Gemeenteheide

datum	tijd	waarnemers	soort bezoek
24-3	6.00-10.30	D.Heg, W.Verpoort	ochtend
15-4	6.15-9.30	D.Heg	ochtend
5-5	5.30-8.40	D.Heg	ochtend
15-5	3.00-4.30	D.Heg	nacht
	5.00-8.00		ochtend
27-5	3.00-7.40	D.Heg, W.Hesen	ochtend & nacht
9-6	5.00-7.45	D.Heg	ochtend
9-7	3.00-7.15	D.Heg	ochtend & nacht
totaal 26 uur 5 min.			totaal 7 ochtend- en 3 nachtbezoeken

aanvullingen: 23-3, 17-5, 19-5.

Meeuwenven

datum	tijd	waarnemers	soort bezoek
31-3	6.45-9.45	D.Heg	ochtend
12-4	6.30-8.00	D.Heg, J.Jacobs, J.Builtjes	ochtend
5-5	4.45-5.30	D.Heg	ochtend
	8.40-10.15		
19-5	4.15-8.50	D.Heg	ochtend & nacht
28-5	2.30-7.15	D.Heg	ochtend & nacht
2-6	10.00-12.40	D.Heg	kokmeeuwentelling
16-6	1.30-6.00	D.Heg	ochtend & nacht
10-7	2.50-6.40	D.Heg	ochtend & nacht

alle in het beter te overziene noordelijke deel. In de broedvogelatlas (Teixera 1979) wordt de soort in blok 46-55 als zekere broedvogel aangegeven (interpretatie 3-4 broedparen); tijdens het atlasproject voor winter- en trekvogels werd de soort in het broedseizoen gezien (boek in voorbereiding).

Roerdomp. Op 28-5 werd een exemplaar gehoord midden in het Meeuwenven. Hij is hier nog niet eerder vastgesteld (Teixera 1979, winter- en trekvogels) en broeden lijkt mij onwaarschijnlijk.

eenden. Opvallend was de enorme eendenrijkdom van vooral het Meeuwenven. Maar liefst 5 soorten, en van alle behalve de Zomertaling ook jongen. Bij de Kuifeend is het aantal 5 gebaseerd op territoria, het aantal 9 op het maximum aantal aanwezige mannetjes (dat was op 19-5).

Gegevens 1984: 7-3-1984 ca. 50 Wintertalingen Meeuwenven; 7-4-1984 2 paar + 46 Slobeenden, 10 tallen Wintertalingen, 1 paar + ♀ Tafeleenden Meeuwenven.

Gegevens 1986: 3-4 paar Slobeenden, 4 paar Kuifeenden, 2 paar Zomertalingen, min. 5 paar Wintertalingen Meeuwenven.

roofvogels. Vijf soorten waren aanwezig, de meeste broedend in de nabije omgeving van het gebied (aangegeven met "+"). Alle gebruiken echter de hei intensief als jachtterrein. In 1984 broedde er een Havik in een oud berkenbosje.

Waterral. Deze ral was vrijwel niet te inventariseren door het lawaai van de Kokmeeuwen. Aan het eind van het seizoen werd toch nog een exemplaar alarmerend bij zijn piepende jongen aangetroffen.

Waterhoen. Het Waterhoentje was rijk vertegenwoordigd op het Meeuwenven: grote dichtheden.

steltlopers. Vier soorten zijn typische vertegenwoordigers van enkele biotopen in het gebied: de Kievit op bouwland, de Houtsnip in berkenbosjes met rijke ondergroei, de Grutto op weiland en de Wulp op de heide. De Wulp behoort tot de kenmerkende soorten van het gebied. Ook in 1984 en 1985 werden 4 paren waargenomen. Het bepalen van de territoria is moeilijk door de grote afstanden die de vogels afleggen (de Wulp zit ook veel op de weilanden bij de Toeristenweg). De Grutto kan zich nog steeds handhaven met 2 paren (idem 1984 en 1986), ondanks de opkomst van mais voor grasland.

Kokmeeuw. Dé overheersende vogelsoort op het Meeuwenven. In 1986 2200 tot 2400 broedparen.

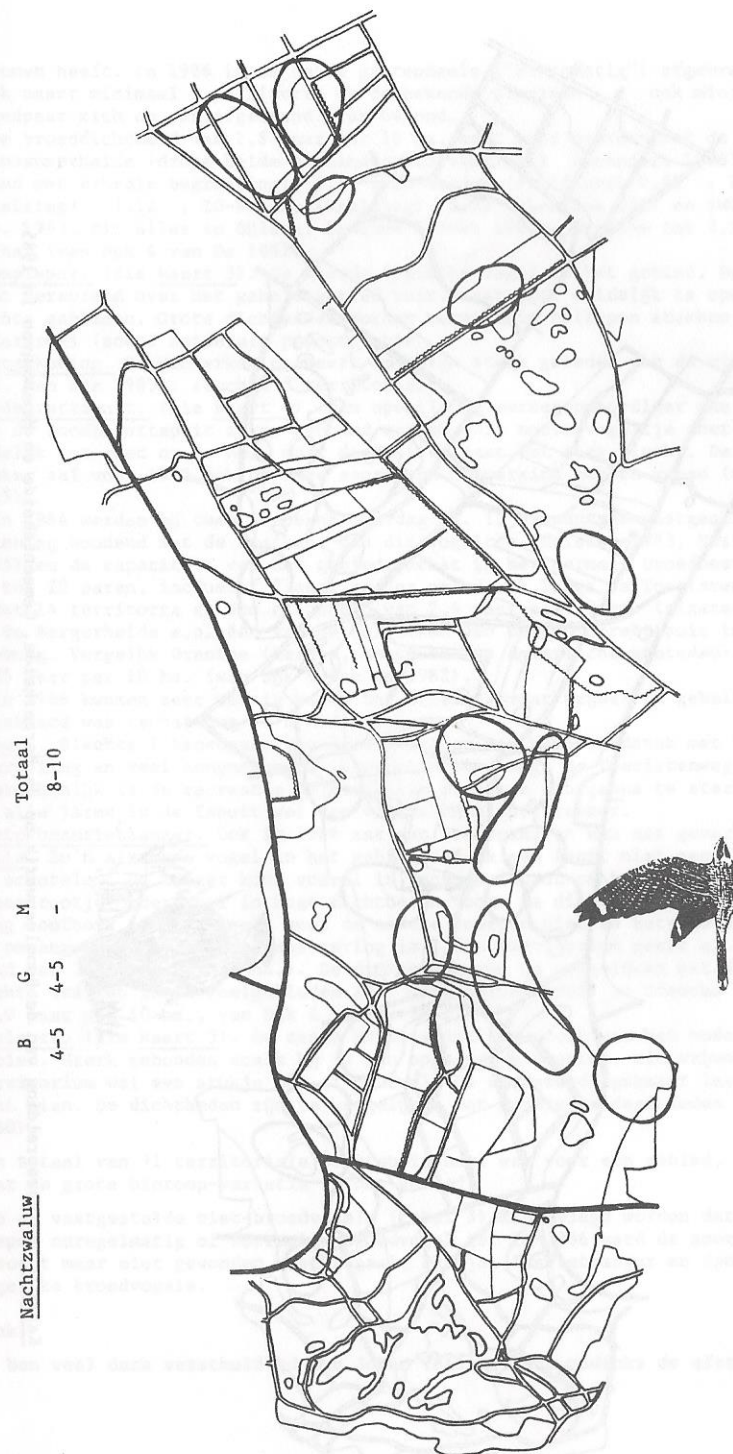
Houtduif. Flink broeddichtheden van deze vogel. Andere duivensoorten schaars en sterk verspreid.

Nachtzwaluw. (zie kaart 1). De tweede karakteristieke vogel van het gebied. De hoogste dichtheden werden bereikt in jong, dicht naaldhout met open plekken en een sterke ondergroei van vooral pijpestrootje. De meeste paren echter werden gevonden in halfopen stukken, zand kort begroeit met verspreid vliegdennen en struikgewassen. Twee territoria haalden de criteria niet, de één werd er toch bijgeteld gezien het mislukken van de tweede nachtexcursie op de Bergerheide, de ander wegens de waarnemingsdatum die namelijk in juli viel. Daarmee 8-10 territoria.

Boomleeuwerik. (zie kaart 2). De derde typische soort van het gebied. Geheel gebonden aan stukken met zand en schrale begroeiing. De Boomleeuwerik heeft in dit gebied één van de bolwerken in Noord-Limburg.

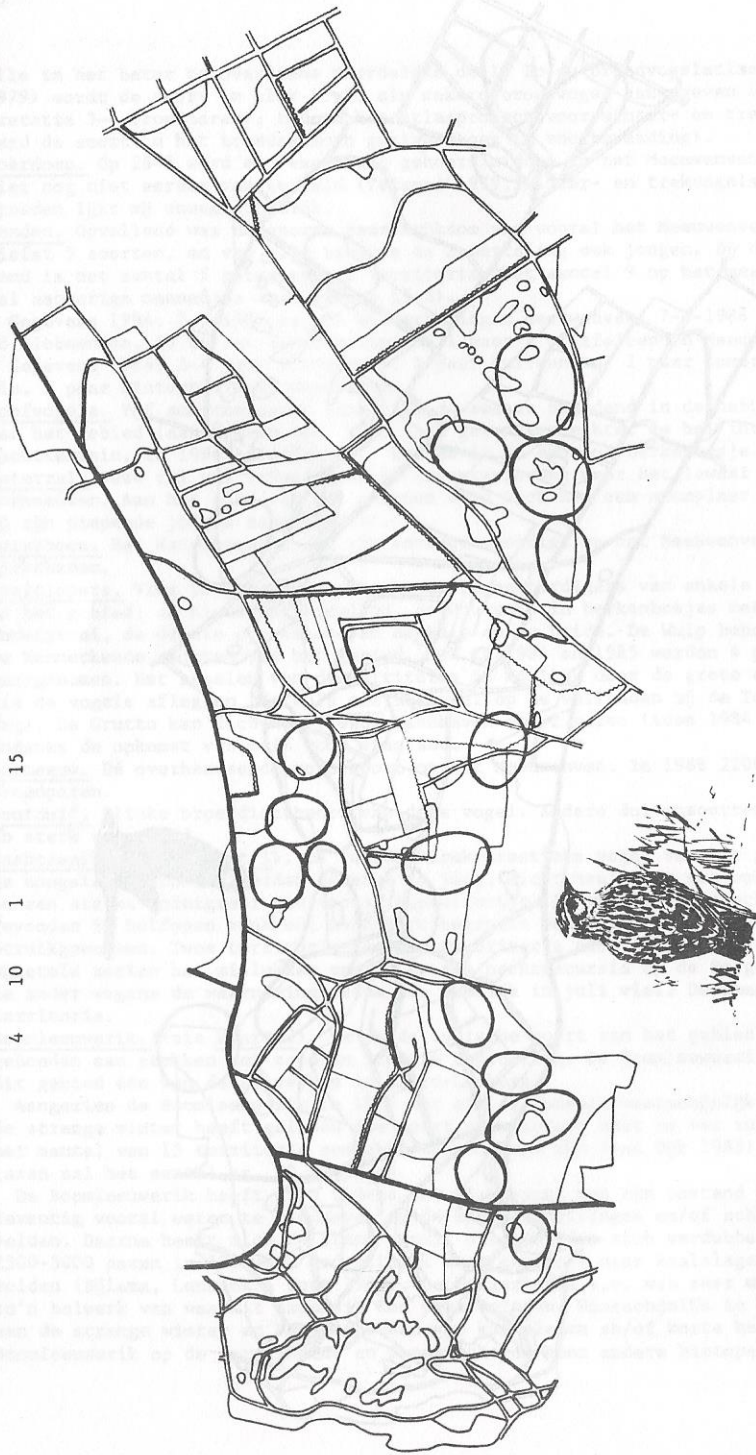
Aangezien de Boomleeuwerik in 1985 net als de Dodaars waarschijnlijk sterk van de strenge winter heeft geleden (de soort overwintert niet zo ver zuidelijk) zal het aantal van 15 territoria een absoluut minimum zijn (van Dijk 1985). In gewone jaren zal het aantal ca. 30 bedragen.

De Boomleeuwerik heeft zich tijdens het dieptepunt van zijn bestand eind jaren zeventig vooral weten te handhaven op de zandverstuivingen en/of schrale heidevelden. Daarna heeft zich de stand vanuit die gebieden zich verdubbeld tot zo'n 2500-3000 paren in 1980-84; gedeeltelijk door expansie naar kaalslagen en heidevelden (Bijlsma, Lensink & Post 1985). De Bergerheide e.o. was zeer waarschijnlijk zo'n bolwerk van waaruit expansie kon plaatsvinden. Waarschijnlijk is het te wijten aan de strenge winter en het ontbreken van kaalslagen en/of korte heide dat de Boomleeuwerik op de Bergerheide en Gemeenteheide geen andere biotopen in bezit

Kaart 1. De verspreiding van de Nachtzwaluw op de Bergerheide, Gemeenteheide en Meeuwenven in 1985.

Boomleeuwerik									
B	4	G	10	M	1	Totaal	15		

Kaart 2. De verspreiding van de Boomleeuwerik op de Bergerheide, Gemeenteheide en Meeuwenven in 1985.

genomen heeft. In 1986 is de heide grotendeels ("kunstmatig") afgebrand, waarna zich naast minimaal 9 territoria op de bekende plaatsen ook minimaal 1 broedpaar zich op een afgebrand stuk bevond.

De broeddichtheid van 1,8 paar per 10 ha. komt goed overeen met de literatuur: Brunsummerheide (droge heide en zandverstuiving) 1,9 (Schepers 1983); ZW-Veluwe (zand met schrale begroeiing) 2,3 ; ZO-Veluwe (stuifzand) 0,89 ; ZW-Veluwe (kaalslag) 1,12 ; ZO-Veluwe (kaalslag) 0,92 (Lensink 1981 en VWG Arnhem e.o. 1983, dit alles in Bijlsma, Lensink & Post 1985); Drenthe tot 0,25 paar per 10 ha. (van Dijk & van Os 1982).

Boompieper. (zie kaart 3). De vierde typische vogel in het gebied. De Boompieper komt verspreid over het gehele gebied voor, maar mijdt duidelijk te open en te dichte gebieden. Grote dichtheden worden bereikt in halfopen stukken met rijke ondergroei (zowel heide als pijpestrootje).

Winterkoning. De Winterkoning heeft duidelijk sterk geleden van de winter (cf. van Dijk 1985): slechts 5 territoria.

Roodborsttapuit. (zie kaart 4). Een opvallende vertegenwoordiger van de heide kan de Roodborsttapuit zeker genoemd worden. Dit mooie vogeltje doet het nog redelijk tot goed op de hei, maar daarbuiten gaat het zeer slecht. De strenge winter zal voor 1985 ook op deze soort zijn uitwerking hebben gehad (van Dijk 1985).

In 1984 werden bij twee bezoeken overdag ca. 12 broedparen vastgesteld. Rekening houdend met de trefkans van dit vogeltje (Thissen 1983, Hustings et.al. 1985) en de capaciteit van het gebied, schat ik het normale broedbestand op 17 tot 22 paren, inclusief 2 paar verder noordelijk langs de Toeristenweg.

Met 14 territoria en een dichtheid van 2,4 paar per 10 ha. (plaatselijk 3,7) is de Bergerheide e.o. één van de bolwerken van de Roodborsttapuit in Noord Limburg. Vergelijk Drenthe (heide-, hoogveen- en agrarische gebieden) 0,04 - 0,35 paar per 10 ha. (van Dijk & van Os 1982).

In 1986 kwamen zeer weinig paren tot broeden omdat vrijwel de gehele heide afgebrand was (schatting: 5 broedparen).

Tapuit. Slechts 1 broedpaar van deze soort op een kaal zandstuk met korte begroeiing en veel konijnenholen (broedplaats!) langs de Toeristenweg. Waarschijnlijk is de recreatie op geschikte plaatsen doorgaans te sterk. In alle jaren is de Tapuit wel een vrij talrijke doortrekker.

Sprinkhaanrietzanger. Ook in 1986 zat een broedpaar in een nat gevarieerd stuk.

Fitis. Zo'n algemene vogel in het gebied dat ik een kaart niet eens durf voor te schotelen. De zanger komt vooral in jong naaldhout en berkenbosjes met rijke pijpestrootje-ondergroei in hoge dichtheden voor. De dichtheid berekend voor jong loofhout is net zoals voor de andere soorten niet zo betrouwbaar omdat de omvang van dit biotoop zeer gering is (één territorium geeft al een dichtheid van 3,3 paar per 10 ha.). De dichtheden zijn te vergelijken met die van de dichte stukken in de Peelgebieden (cf. van Noorden 1985) en Drenthe (10,0 - 25,0 paar per 10 ha., van Dijk & van Os 1982).

Geelgors. (zie kaart 5). De zesde karakterestieke soort van het onderzoeksgebied. Sterk gebonden zoals hij is aan opgaande elementen, zit vrijwel in elk territorium wel een stukje bos of houtwal. De verspreidingskaart laat dit mooi zien. De dichtheden zijn te vergelijken met andere heidegebieden (Hustings 1980).

Een totaal van 71 territoriale soorten is heel wat voor een gebied, en verwijst naar de grote biotoop-variatie in het gebied.

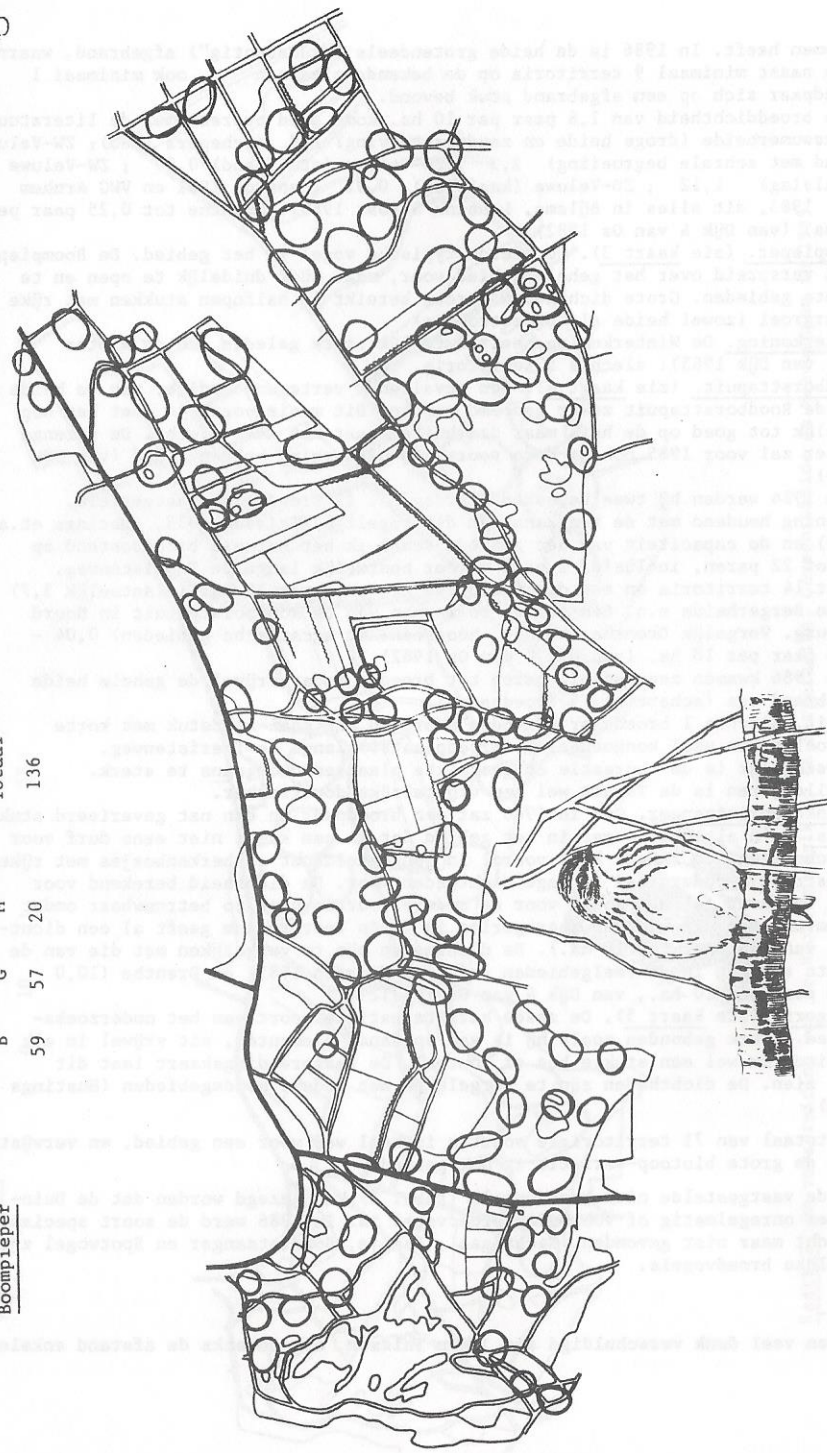
Van de vastgestelde niet-broedvogels (tabel 3) kan gezegd worden dat de Duinpieper onregelmatig of voormalig broedvogel is. In 1986 werd de soort speciaal gezocht maar niet gevonden. Nachtegaal, Paapje, Bosrietzanger en Sportvogel zijn mogelijke broedvogels.

Dank.

Ik ben veel dank verschuldigd aan Johan Thissen, die ondanks de afstand enkele

Boompieper

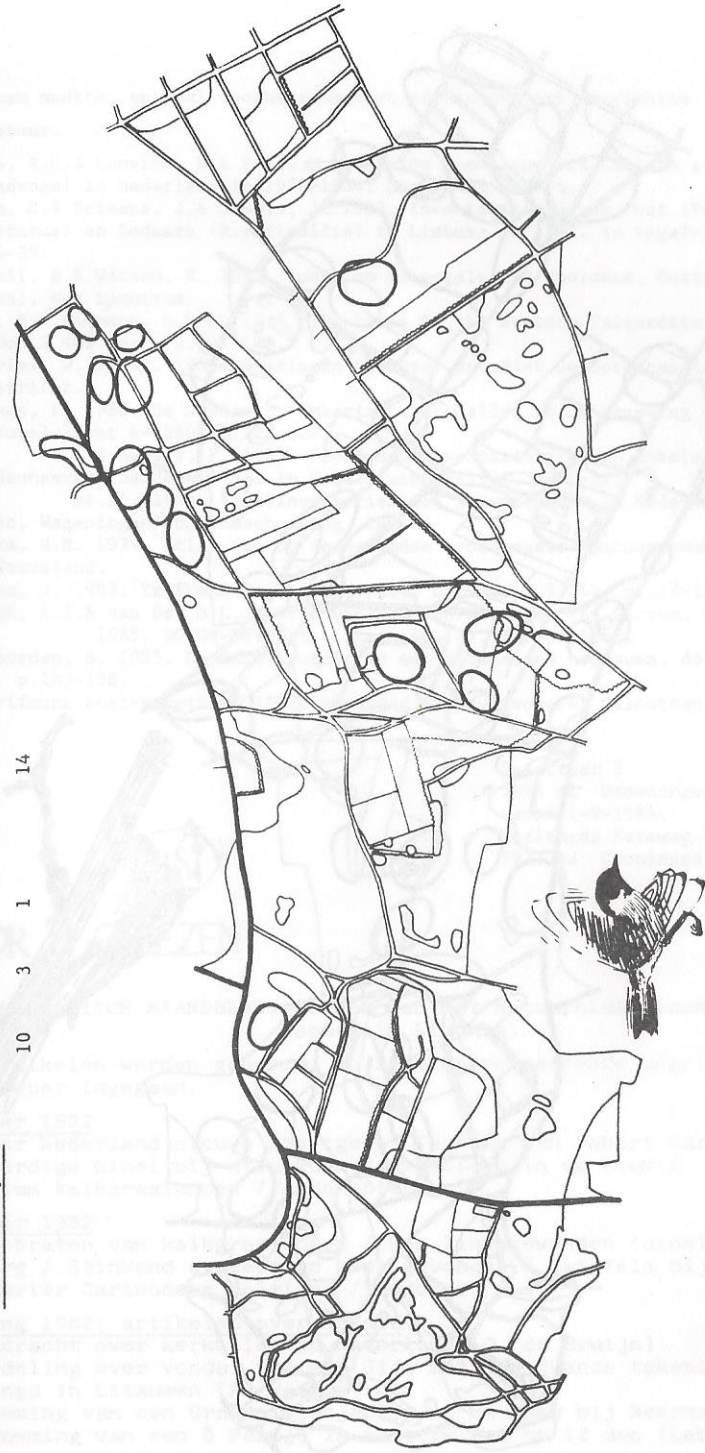
B	G	M	Totaal
59	57	20	136

Kaart 3. De verspreiding van de Boompieper op de Bergerheide, Gemeenteheide en Meeuwenven in 1985.

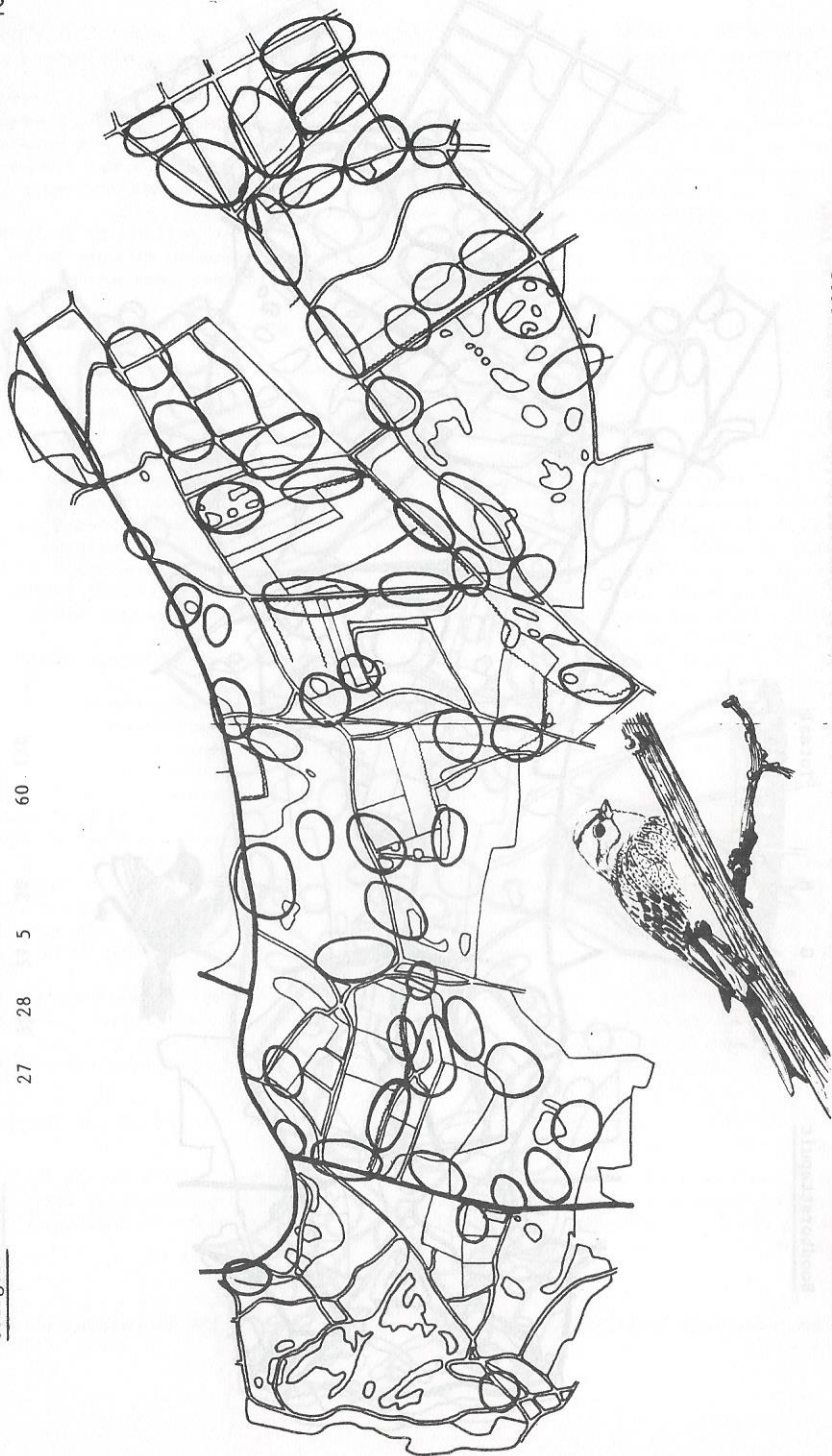
Roodborsttapuit

B	G	M	Totaal
10	3	1	14

Kaart 4. De verspreiding van de Roodborsttapuit op de Bergerheide, Gemeenteheide en Meeuwenven in 1985.

Geelgors
 B 27 G 28 M 5 Totaal 60

Kaart 5. De verspreiding van de Geelgors op de Bergerheide, Gemeenteheide en Meeuwenven in 1985.

bezoeken maakte, en veel voorbereidend en afrondend werk verrichtte.

Literatuur.

- Bijlsma, R.G. & Lensink, R. & Post, F. 1985. De Boomleeuwerik *Lullula arborea* als broedvogel in Nederland in 1970-1984. *Limosa* 58: 89-96.
- Bollen, G. & Dolmans, J. & Ummels, J. 1983. Inventarisatie van Fuut (*Podiceps cristatus*) en Dodaars (*P. ruficollis*) in Limburg in 1982. In *Vogelvlucht* 6 (1) p.34-39.
- Campbell, B. & Watson, R. 1977. Kust- en zeevogels van Noordzee, Oostzee en het Kanaal. Het Spectrum.
- Cramp, S. & Simmons, K.E.L. 1977. The birds of the Western Palearctic 1. Oxford, London & New York. p.103-108.
- Ganzevles, W. et.al. 1985. Vogels in Limburg. Nat.Hist.Genootschap in Limburg, Maastricht.
- Hustings, F. 1980. De Geelgors, *Emberiza citrinella*, in de omgeving van Heerlen. In *Vogelvlucht* 4-1980. p.122-127.
- & Schepers, F. 1981. Broedvogelinventarisatie van enkele delen van de Brunsummerheide (1979). In *Vogelvlucht* 2-1981. p.50-57.
- et.al. 1985. Vogelinventarisatie. Natuurbeheer in Nederland, 3. Pudoc, Wageningen/Vogelbescherming, Zeist.
- Teixera, R.M. 1979. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Natuurmonumenten, 's-Graveland.
- Thissen, J. 1983. Trefkans Roodborsttapuit. *de Mourik* 9 (4). p.127-129.
- van Dijk, A.J. & van Os, B.L.J. 1982. Vogels van Drenthe. Van Gorcum, Assen.
- 1985. SOVON-bericht. *Limosa* 58 (4). BMP-project.
- van Noorden, B. 1985. De Bult: vogels in een aftakelend hoogveen. *de Mourik* 11 (3). p.103-108.
- VWG Avifauna West-Nederland 1981. Randstad en broedvogels. Gianotten, Tilburg.

Dik Heg
 Passtraat 3
 5826 AL Groeningen
 vanaf 1-9-1986:
 Verlengde Hereweg 126
 7922 AJ Groningen

VOOR U GELEZEN

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD. Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Alle artikelen worden genoemd. Op stukken betreffende vogels wordt iets dieper ingegaan.

November 1982

Een voor Nederland nieuwe zee-egel / Dagboek van Robert Garcet / Merkwaardige bloei bij struikden / Amfibieën in de Zoom / Symposium kalkgraslanden / Alden Biezen

December 1982

Invertebraten van kalkgraslanden / Een linksgewonden tuinslak op de Louwberg / Stinkend streepzaad weer gevonden / Twijfels bij de mosasauriër *Carinodeus belgicus* / Wasbeer

Jaargang 1982; artikelen over vogels

- Voordracht over kerkuilen in Nederland (O. de Bruijn) p 21
- Mededeling over vondst van een Sijs met afwijkende tekening, geringd in Litauen (P. Vossen) 22,78
- Waarneming van een Grauwe franjepoot op de Maas bij Neerharen 22
- Waarneming van een ♂ Paapje in winterkleed op 12 dec (Lebon) 43

- Inventarisatie van de Roek in Limburg in 1981 (J. Ummels) 63
- Waarneming van een (vroeg?) Boerenzwaluw op 26 maart (Gijtenb.) 70
- 1981, een goed ooievaarsjaar (W. Vergoossen)
- Broedende Kramsvogels in Zuid-Limburg in 1981 (W. Ganzevles) 86
- Waarneming van 12 Tapuiten (8 ♂, 4 ♀) in Daalhof Noord en van 4 Bonte Vliegenvangers op Belfort in de 3de week van april 89
- Waarneming van 2 Kwakken en 1 Grutto in de grindgaten bij Eijsden op 30 mei 106
- Massale trek van Gierzwaluwen boven Maastricht op 4 augustus 145
- Broedsucces van Tapuit langs het Albertkanaal en vestiging van kolonie Oeverzwaluwen aldaar (P. Vossen) 145
- Boerenzwaluw vertoont zich weer meer in de binnenstad (Kemp) 145
- Geslaagd broedgeval van Torenvalk in de toren van de St. Martinuskerk te Maastricht (P. Kemp) 146
- Natuurmuseum Nijmegen: Tentoonstelling "Waterland-Watervogel" 197
- Mededeling over trek van Kraanvogels 197
- Mededeling over Huiszwaluw op 6 november (M. Lebon & Ealraven) 197

Januari 1983

Blijft er natuur in Limburg? / Mieren van de kalkgraslanden / Botanische waardering Everlose Beek / Streekplan Zuid-Limburg

Februari 1983

De Banksden / Droge stroomdalgraslanden langs de Maas / Mieren van kalkgraslanden II / Hamster in Roermond / Bijzondere nachtvlinder / Trekvlinders

Maart 1983

Zwarte Ooievaar / Insektenschimmel uit kalkgrotten / Loopkevers op de Pietersberg / Steeliep te Maastricht / Polei teruggevonden / Muurhagedis

April 1983

Een nieuwe avifauna van Limburg / Voorjaarshelmbloem bij Ooyen / Loopkevers van kalkgraslanden en hellingbossen

Mei 1983

Buddleja's in een dakgoot / Kramsvogels / Beschrijving van een hamsterburcht

Juni/Juli 1983

Cicaden van kalkgraslanden / Landschapsecologisch onderzoek in Zuid-Limburg / Vochtige graslanden tussen Elsloo en Geulle / Tere wikke langs spoorwegen in Limburg

Augustus 1983

Ritmen, vuursteen en mesofossielen / Wantsen van kalkgraslanden / Vegetatieontwikkeling op de Wylré-akkers / Bijen en wespen in Maastricht / Nieuwe herbaria

September 1983

Vleermuistorens van Eugène Dubois / Ostracoden uit het Krijt als milieu-indicatoren / Bodembewonende snuitkevers / Bleekgele droogbloem / Beschermde planten van België / Verslag symposium kalkgraslanden

Oktober/November 1983

Bunkerreservaat in Echt / Kevers uit de Doort / Stippelzegge / Boomkickers / Grote bosaardbei / Tere wikke / Vogels van de Muldersplas / Peshbeemden / Brave Hendrik / Gele kornoelje

December 1983

Bijen en wespen in Maastricht / Afwijkingen bij de Plakker (Lymantria dispar) / Nieuwe vondst van kaakbeen van Mosasaurus

Jaargang 1983: artikelen over vogels

- Waarneming van Grote zeeëend, Kluut, Parelduiker en Eidereend in het grindgat Oost-Eijsden 3
- Waarneming zang van een Zanglijster op 15 januari 1983 22
- Waarneming van ca. Grauwe gorzen op 20 januari 1983 22
- Waarneming Drieteenmeeuw 22
- Vondst dode Drieteenmeeuw 42
- Waarneming Zilverplevier 42
- De Zwarte Ooievaar in Nederland III 44
- Voordracht over roofvogels 66
- Waarneming gedeeltelijk witte Kramsvogel 67
- Waarneming ca. 120 Kraanvogels op 27 maart 1983 67
- Waarneming 2 Kraanvogels op 5 april 1983 67
- Voordracht over het oriëntatie-vermogen van de Kerkuil 85
- Waarneming van Nijlganzen, Roodpootvalk en 2 Kleine Zilverreigers, broedgeval van Grote gele kwikstaart en 2 broedgevallen van Kramsvogels. Vroege aankomstdata van Tapuit, Zomertaling en Zwarte Roodstaart op 13 maart 101
- Waarneming 5 Canadese ganzen 101
- Waarneming te Herkenbosch van Klauwierien, 1 Waterral, Houtsnippen en Nachtzwaluwen 149
- Broedgeval van IJsvogels en Appelvink 149
- Vogels van de Muldersplas te Thull 220
- Waarneming Kraanvogels op 22 september 250
- Waarneming Kleine Strandloper en Smelleken 250
- Waarneming Wielewaal op 17 september en Zwarte wouw op 1 okt. 250
- Voordracht over Kraanvogels 250
- Kruisbekken te Maastricht, Aalscholwers, Oeverlopers en Zwarte zeeëenden bij Eijsden 252

Januari 1984

Landpissebedden van Kalkgraslanden / Verspreiding Muurhagedis in Nederland / Een voor Nederland nieuw kalkmosje /

Februari 1984

Bijen en wespen in Maastricht / Knoflookpadden / Landschapsvormende processen in Zuidwest-Limburg / Maretakken in het Aambos / Buidelmezen / Pitrus in droog hellingbos

Maart 1984

Kieming en vestiging in kalkgrasland / Herpetofauna van de Kempen / Kuifhyacint nog in Limburg

April 1984

Mergelwinning in Zuid-Limburg / Muurhagedis en Hazelworm in 1983 / Bijen en wespen in Maastricht / Vleermuizen in kerken / Vreemde ereprijs / Geelbuikvuurpad bedreigd / Egels in Limburg

Mei 1984

Kalkgrasland te Eijs / Stratigrafische typering Hadrosaurierbotten / Libellen uit Noord-Limburg / Kuifaalscholver / Spinnen van de Bosbeek / Zeldzame ereprijzen / Pitrus

Juni/Juli 1984

Nederlandse mieren en haar gasten / Bramen determineren en verzamelen / Libellen van Brunsummer heide en Schinveldse Bossen / Kalkgraslanden St. Pietersberg / Fuut en Dodaars / Vreemde ereprijs / Heelbeen op kerkhoven

Augustus 1984

Maalbeek: een nieuw natuurgebied / Rondbladige Ooievaarsbek / Tanden van Mosasaurus leonni in Limburgs krijt / Kalkgraslanden Sint-Pietersberg / Groensteel in Limburg

September 1984

Breidt de Maasrakiet haar areaal uit? / Analyse van mesofossielen
Kalkgraslanden op de Sint-Pietersberg / Een nieuwe spinparasiet /
De Zeeëgel Hemiaster koninckanus

Oktober 1984

Slapende Eikelmuisen / Nieuwe spinnen / De Vulensbeek van Midden-
Limburg / Analyse mesofossielen / Kalkgraslanden op de Pietersberg /
Herfstbloei bij Bosanemoon / Tere wikke teruggevonden

November 1984

Over Gevinde Kortsteel en Bergdravik / Libellen van de Rouwkuilen /
Hamsters in Zuid-Limburg van 1879-1915 / Vleermuisen verkeers-
slachtoffers

December 1984

Geelwitte helmblom ingeburgerd? / Waterspreeuw in Midden-Limburg /
Gevinde Kortsteel en soortenrijkdom kalkgraslanden / Bijen van kalk-
graslanden / Dwergvleermuis / Dagvlinders

Jaargang 1984: artikelen over vogels

- Waarneming Kuifaalscholver	26
- Buidelmezen	109
- Een kuifaalscholver bij Eijsden en Maastricht	109
- Waarneming Bruine Kiekendief	113
- Huismussen met een bijzonder keel- en borstkleur	113
- Melding grotere doortrek Regenwulpen	113
- Waarneming circa 60 Tafeleenden bij de Oude Vissersmaas	113
- Inventarisatie van Fuut en Dodaars in Limburg in 1982 en 1983	131
- Waarneming Gierzwaluwen	157
- Waarneming Zwarte ooievaar, Noordse Gele Kwikstaart en Visarend	157
- Waarneming van een Waterspreeuw in Midden-Limburg	225
- Roofvogeltellingen	239

Januari 1985

Nieuwe haften voor de Nederlandse fauna / Vogels van het Onderste
en Bovenste Bos

Februari 1985

Boerenkuilen in de Peel / Gebandeerde heidelibelle weer in Limburg /
Glad Biggekruid in de Roerstreek / Pitrus van hellingbos / De Herk /
1985: zure regenjaar

Maart 1985

Een bijzondere sabelsprinkhaan / Jeneverbes uitgestorven in Mergel-
land? / Boerenkuilen in de Peel / Nieuwe spinnen voor Limburg /
Bijzonder houtduivenest / Groensteel / Bokkenorchis

April 1985 (nr. 4)

Transport van diaporen door Mergellandschapen / Flora van de Sint-
Pietersberg: een grensgeval

April 1985 (nr. 5)

Mollusken van kalkgraslanden / Wespen van kalkgraslanden / Een nieuw
kluijfszwammenparadijs / Plesiosauriërs in de Limburgse Krijtze /
Steeliep / Wasbeer

Juni/Juli 1985

Het Mechelveld: tichelgaten in Midden-Limburg / Zeeëgelfauna Halle-
baye / Uitbreiding Paardebloemstreeppaad / Kalksteen in groeve Blom /
Metaalnesten / Libellen van de Doort

Ward Hagemeijer, van der Bruggenstraat 10, Nijmegen
080-234748

Aanwijzingen bij het schrijven van bijdragen voor "de Mourik"

Kopij wordt bij voorkeur getypt geleverd, dit in verband met een snelle
verwerking van de stukjes.

Wanneer U zelf typt: een duidelijke, scherpe letter; dus geen versleten lint,
machine schoonmaken en bij voorkeur een wegwerp-carbonlint gebruiken. Tikken op
gewone A4-vellen, kantlijn links en rechts 2 cm., onder en boven 2,5 cm.; dicht
open typen (regelstelling 1).

Langere artikelen worden bij voorkeur in verschillende hoofdstukjes verdeeld,
dit i.v.m. de leesbaarheid. Bij het weergeven van onderzoeksresultaten is een
goede indeling: Inleiding, Methode, Resultaten, Discussie (of Bespreking),
Literatuur.

Wanneer literatuurgegevens verwerkt worden moet altijd de bron worden aangegeven.
In de tekst gebeurt dit door het vermelden van schrijver(s) en jaartal van publi-
catie, voorbeeld: (Brouwer et.al. 1985). Onder het hoofdstukje "Literatuur"
wordt de bron vervolgens nader omschreven, zoals in onderstaande voorbeelden:

Brouwer, P. & Gorissen, R. & Hagemeyer, W. & Helmer, W. 1985. Vogels van de
Ooijpolder. VWG Rijk van Nijmegen en c.m.streken. O.M.van Hoorn, Nijmegen.
van Swaay, C. 1985. De Rode en Zwarte Wouw (Milvus milvus en Milvus migrans)
in het Rijk van Nijmegen. de Mourik 11 (2): 52-62.

(bij boeken dus uitgever en plaats van uitgave; bij bladen eerst jaargang, dan
nummer en de bladzijden waarover het artikel loopt).

Wanneer U tabellen en figuren in Uw artikel plaatst: voorzie elke tabel en
figuur van een nummer (tabel 1, 2 etc.; figuur 1, 2 etc.) zodat U makkelijk in
de tekst naar een tabel of figuur kunt verwijzen. Voorts moet elke figuur en
tabel voorzien zijn van een korte maar duidelijke verklarende tekst, zodat de
lezer weet waar de tabel of figuur over gaat.

Soortnamen van vogels worden altijd met een hoofdletter gespeld, dus Zwarte
Zeeëend, Koolmees etc.. Soort- of familiegroepen echter steeds met een kleine
letter, dus eenden, zeeëenden, mezen. Wetenschappelijke namen worden met een
hoofdletter en vervolgens met een kleine letter geschreven, dus Athene noctua,
Turdus torquatus (bij de eerste keer is het gebruikelijk om de naamgever te
vermelden: Turdus torquatus (L.)), "L." staat voor Linnaeus).

Voorts is de redactie altijd bereid U bij te staan, onder andere bij het verza-
melen van literatuur- en archiefgegevens.

Aanwijzingen bij het maken van illustraties

Pentekeningen met Oost-Indische inkt op wit papier of transparant. Bij voorkeur
ongeveer 1,5 tot 2 maal de grootte waarop ze afgedrukt moeten worden.

Overtredingen van de Vogelwet, Jachtwet en de Natuurbeschermingswet

Deze kunnen gemeld worden aan de heer P. Brugman, Regt.Stoottroepenstraat 14,
5431 TA Cuyk, tel. 08850-15901 (Controleur Vogelwet). Strafbare feiten die
direct of indirect te maken hebben met de bescherming van de natuur (Jachtwet,
Vogelwet, Visserijwet, Natuurbeschermingswet e.d.) kunnen uiteraard gemeld worden
bij de plaatselijke politie, maar ook bij de gespecialiseerde Veldpolitie.
Telefoonnummers van de meldkamers van de Veldpolitie: Gelderland 055-664455,
Noord-Brabant 04116-72189 (bij geen gehoor Piet Bouten 04113-2102), Limburg
04746-1370.

Dood gevonden vogels

Deze kunnen voor onderzoek ingezonden worden naar het Centraaldiergeneeskundig
Instituut, met name wanneer de omstandigheden verdacht zijn. Verkeers-, olie-
slachtoffers e.d. worden niet onderzocht. Adres: C.D.I. afd. B.P., Edelhertweg
15, 8219 PH Lelystad, tel. 03200-73911.

Ringen

Wanneer U een ring vindt of bij een vogel afleest kunt U de ring of cijfercombi-
natie opsturen naar: Vogeltrekstation, Antwoordnummer 341, 6660 VE Heteren.
Bij dit station kunt U ook speciale formulieren voor het insturen opvragen.
Zowel binnenlandse- als buitenlandse ringen worden verwerkt.